

Marika Riikonen

Yksin, kiitos

Hertta Kustannus
Helsinki

Esipuhe

*On ilman muuta helpompaa löytää arvokkuutta
yksin olemisesta. Yksinäisyys on yksin olemista,
jossa on ongelma.*

MAGGIE NELSON: SINELMIÄ

Keskellä talvea vietän viikon rannikkokylässä Keski-Pohjanmaalla. Saavun majapaikkaan sunnuntai-iltana – ja havaitsen olevani yksin tässä 1800-luvulla rakennetussa isossa puutalossa. Alkuviikko on matkustajakodissa hiljais-
ta aikaa, ja ympärilleni kietoutuu ruhtinaallinen avaruuden tunne. Ja rauha. Merenrannassa ei ole ohikulkuliikennettä eikä ulkoa kantaudu ääniä. Missään ei ole ketään. Vain kyyhkyt rapistelevat ja kujertelevat parvekkeen räystäään alla. Hartiani rentoutuvat, vaikken ole huomannut niiden olleen kireät. Olen kaivannut tämänkaltaista upeaa yksinoloa enemmän kuin olen tajunnut.

Upea yksinolo. Siitä tämä kirja kertoo – ja myös vaikeudesta saada sellaista. Olisin voinut valita alkuun monta muutakin esimerkkiä. Miten ihanaa on kävellä metsässä itsekseen. Miten virkistävää on keittää aamukahvia ja juoda se ilman, että kukaan puhuu. Miten tarpeellista on istahtaa

omassa seurassaan kahvilaan tai ravintolaan tai lähteä yksin reissuun. Miten helpottavaa on tulla kotiin, sulkea ovi ja vain olla. Miten ihanaa on puuhailla yksin kotona ei-mitään-erityistä, siis mitä tahansa.

Olen kirjoittanut tätä kirjaa vuosia – jo ennen kuin tajusin tekeväni niin. Yksinoloaika on minulle perustarve. Olen tehnyt monia valintoja sillä perusteella, että varmasti saan sitä tarpeeksi. Tarvitsen sitä kuin valoa ja rakastan sitä yhtä intensiivisesti ja avaruuden leveydeltä kuin hevosia ja taidetta. Yhteiskuntamme ei kuitenkaan ymmärrä vapaaehtoista, haluttua yksinoloa. Siksi kirjoittaminen on ollut monella tapaa myös vaikeaa.

Hyvästä yksinolosta ei ole Suomessa kirjoitettu kirjoja. Sille ei julkisessa puheessa oikeastaan ole edes sanoja. Suomessa on tapana typistää kaikki yksinolo yksinäisyydeksi tai puutokseksi. Tämä on kudottu lehtijuttujen asenteisiin, asuminen tukimuotoihin, vitseihin. Yksinolo ei kuulu *kulttuuriin*. Meille tuputetaan pienestä pitäen kapeaa kuvaa siitä, mikä on *normaal*ia. Pitää haluta parisuhdetta ja lapsia ja asettaa aina muut ihmiset yksinolon edelle. Etenkin, jos sattuu olemaan nainen. Normin ulkopuolelle jää valtava määrä haluja ja tarpeita. Yksinolon tarve ei katoa sillä, että se piilotetaan.

Uskon, että suuri osa ihmisistä kaipaa yksinoloa ainakin jossain määrin. Kaikki eivät välttämättä tunnista tarvettaan, koska tabuluonne estää avoimen keskustelun.

Kun hiljaisessa rannikkokylässä viimeistelin tätä kirjaa, moni kysyi, mistä kirjoitan. Kun kerroin, reaktiot olivat kahdenlaisia. Joidenkin kasvot kirkastuivat, ja he alkoivat innokkaasti keskustella yksinolon ihanuudesta. Toiset häkeltyivät ja vaikenivat, kunnes ikään kuin vapauttivat itsensä

kertomaan, että heistäkin yksinolo itse asiassa tuntuu hyvältä ja helpottavalta. Osa vaikutti hämmästyvän sanojaan. Tunsin ottavani vastaan pidätellyn salaisuuden. Paljastuksen. Tunnustuksen.

On älytöntä, että niin yleisen asian pitäisi tuntua tunnustukselta.

Yksinolon haluun liittyvä turha häpeä kiehtoo ja raivostuttaa minua. Ystäväpiirissäni yksinolon tarve on aina ollut itsestäänselvyys, mutta silti tunnen läheisesti myös häpeän. Lopetetaan sellainen! Yksinolon tarve on *tavallista*. Se on yksi tavallisimmista asioista, ja silti sitä pitää edelleen perustella ja selittää. Omaa aikaa pitää pahimmillaan anella. Yleinen ymmärrys asiasta on ällistyttävän alkeellista ja mustavalkoista. Ahaa, haluat *erakoitua*! Varopa sitten, ettet jää *kokonaan yksin*.

Näitä uhkauksia synnyttävät rakennetut pelot. Kuka tahansa ymmärtää, ettei yksin tehty kävelylenkki johda erakoitumiseen. Tuskin kukaan menettää perhettään ja ystäviään, vaikka tahtoisi välillä koko kotinsa itselleen. Kysymys lieneekin pelosta sitä kohtaan, että jos joku pääsee noudattamaan uhkaavaa haluaan, *hän* hylkääkin muut. Jos nauttii yksinolosta, tarvitseeko silloin ketään? Näin meitä ohjataan ajattelemaan. Yksinolo on kamalaa! Vaarallista! Ei järkevä ihminen sellaista voi tahtoa!

Oikeasti muiden seuraa jaksaa paremmin ja siitä nauttii enemmän, kun saa olla tarpeeksi yksin. Kuitenkaan yksinolon tarpeen noudattaminen ei ole vain sosiaalista lääkettä, vaan ainakin minä kaipaen yksinoloa riippumatta siitä, olenko sen ansiosta mukavampi muille. Haluan olla mukavampi itselleni. Yksinolo tekee minusta kokonaisemman ja ajatuksistani kiinnostavampia. Ja tietysti ihan vain nautin siitä.